

FAKTAARK OM KONSEKVENSER VED INDFØRELSE AF EN JA TAK-ORDNING

23. februar 2022

Efter en række aktører gik ud med budskabet om en Ja tak-ordning, har undertegnede organisationer set os nødsaget til at svare på kritikken og korrigere de tal og udsagn, der følger med opfordringen. For en række af de data, der præsenteres, er ikke korrekte. Skal vi have en debat om emnet, skal det ske på et retmæssigt og oplyst grundlag.

En Ja tak-ordning vil have vidtrækkende, negative konsekvenser for store dele af samfundet: Detailhandlen, de lokale medier og lokalforeninger er sat under pres, og mange virksomheder og lokalaviser kæmper for livet. En Ja tak-ordning vil gøre deres muligheder for at rejse sig igen svære. Konsekvenser heraf vil være en affolkning i landområder og øget urbanisering. Derudover viser beregninger fra Deloitte, at det samlede økosystem omkring tryksager bidrager til den danske økonomi med 7,6 mia. kr. årligt og beskæftiger 19.150 ansatte gennem værdikæden.

Vi opfordrer derfor til, at regeringen og Folketinget fastholder den gældende Nej tak-ordning og tager følgende konsekvenser ved en Ja tak-ordning i betragtning.

- **Påstand:** Vi bør indføre en Ja tak-ordning for at mindske affaldsmængderne.
- **Fakta:** Papir er en affaldsressource, der automatisk falder pr. år. I 2020 modtog danskerne 57.000 ton tilbudsaviser. Dette tal var 113.000 ton i 2016.¹ Altså et fald på 50% på bare 5 år.
- **Påstand:** Tryksager udleder mere end 366.000 ton CO₂ om året.
- **Fakta:** Det korrekte tal er 70.000 ton CO₂.²
- **Påstand:** De fleste reklamer ender i skraldespanden.
- **Fakta:** 86 procent af modtagerne læser tilbudsavisene. Når de er læst, ender de i papircontaineren og vi genanvender derfor over 90 procent af vores papir i Danmark.³ Markedets parter har sammen med forbrugerombudsmanden udviklet og driver Nej tak-ordningen, der har en kendskabsgrad på 99 procent i befolkningen. Endvidere har markedet udviklet NejTak+, hvor danskerne kan vælge præcis de tryksager, de ønsker at modtage. NejTak+ anvendes af over 500.000 husstande.⁴
- **Påstand:** EU-Kommissionen mener, at en dansk Ja tak-ordning er lovlig.
- **Fakta:** En Ja tak-ordning strider mod EU-reglerne, herunder direktivet om urimelig handelspraksis, EU's grundlæggende frihedsrettigheder, indbefattende bl.a. reglerne om ytrings- og informationsfrihed, og reglerne om varer og tjenesteydelsers fri bevægelighed.⁵
- **Påstand:** Når tilbudsavisene reduceres, flytter flere reklamer over i ugeavisene. Det kan finansiere ugeavisernes øgede udgifter til distributionen.
- **Fakta:** Der er brug for over 600 mio kroner til at finansiere udgifterne til distribution af ugeavisene alene. Derudover vil den påståede CO₂-reduktion også udeblive, da mængden af reklamer blot ville være flyttet fra ét papirmedium til et andet.⁶

¹ <https://www.grakom.dk/media/9993/grakom-notat-om-tilbudsavisers-co2-udledning.pdf>

² <https://www.grakom.dk/media/9993/grakom-notat-om-tilbudsavisers-co2-udledning.pdf>

³ Affaldsstatistikken fra miljøstyrelsen fra 2019, side 78

⁴ https://www.brancheforeningen.dk/wp-content/uploads/2021/09/Rapport_Brancheforeningen-september-2021.pdf

⁵ Vurdering af Bech Bruun

⁶ <https://danskemedier.dk/wp-content/uploads/2020/04/Notat-Danske-Mediers-holdning-Ja-tak-ordning.pdf>